

استاد
سیاوش پازوکی

نیمه نهایی

جمع بندی ترم اول

فارسی

بخش اول

سوالات لغت و املا

۲۰۰ نفر

نقره

آمدن - رسیدن - فرارسیدن

مهرها

تغیر

معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید.

(الف) اطفال شاخ را به قدم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده: (ب) از سیم به سر یکی گله خود:

سازگاری - راه روده

زبان فتن

(ج) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است: (د) والی از کجا در خانه خمار نیست:

راه - روش - شیوه - طریق - نظم

هی فروش

میخانه

(صبران حضرت) صبر

املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.

(الف) گفت از (بحر - بهر) غرامت جامعہات بیرون کنم.

دیا

داروغه : نلعبان - یاببان

سناش

ماضی : دادر - حکم شرعی

(ثنایی)

(ب) تو نماینده فضلی تو سزاوار (سنایی - سنایی)

چهارپایان

(ج) تا وارهی از دم (ستوران - ستوران)

پوشیده - پنهان

(د) تن ز جان و جان ز تن نیست. (مستور - مستور)

سنا - روشنائی - نور

نوشته شده

ستور : چهارپا / ستور - ستورها

مجموعه آموزشی سگو

گفتارنده → سخن خفته → نادی برفش → و من گفتار من → از هم ازین

در متن زیر املاي چهار واژه نادرست است. آن ها را پیدا کرده و اصلاحشان کنید.
هر نفسی که فرو می رود ممد حیاط است و چون برمی آید مفرح ذات. واصفان حلیه جمالش به تحیر منصوب همّت از باد سحر

می طلبم گر ببرد. یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر. کافور بر آن ز یاد کردند. ای کوه نیم ز گفته خورند.

حیات (زندگی) منصوب ضعیف (مرهم) خبرند

معنای واژه مشخص شده در عبارت «پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت برداشت.» را بنویسید.

نصب شده (تغافل ها)
منصوب: کماشته شده (مقام ها)
منسوب: نسبت داده شده (ویرانگی ها / همت)

جاگذاری

کدام واژه جزء معانی کلمه مشخص شده نیست؟
همچو نی دمساز مشتاقی که دید؟ (همراز / درد آشنا / همراهی / مونس)
همدم

در کدام گزینه دو غلط املائی به کار رفته است؟

(الف) مولا - حواله - چایق آفتاب - طیلسان آبی

(ب) اتباع - الاق نور - غاشیه - مستور و پوشیده

(ج) طاق ضربی - نمت عشق - تموذ سوزان - مشایعت

(د) حوخته درس - شیعه غریب - شش خوب - شبحه اسب

حرفه نشئه شیعه

در کدام یک از گزینه های زیر غلط املائی وجود دارد؟ درست آن را بنویسید.

(الف) پس از عظمت رضاشاه همه تبعیدی ها رها شدند.

(ب) داروندار ما هم اشتباهاً به دست حضرات دولتی و ملتی به یغما رفت.

(ج) امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند از سوء هاضمه می میرند.

(د) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

تا بگویم شرح درد اشتیاق

یا املائی

تله نوسی که از درازا بریده باشد

مجموعه آموزشی سگو

جراخ

ملا

عریف

انتاب

صبح زود

اتراق (توقف چند روز) - الاغ

نمط - تعویذ (ماه) - ارومیان

معادل تیرماه

نمط

سم پزدن

(توقف کوتاه)

میل صلب به دیدار گریب

قرب به نزدیک

غریب به دور

خزاق : (وری)

خراخ : اسودگی

هم آوازه

بمتر - برنیزده

مترادف واژه «صفوت» در عبارت «رحمت عالمیان و صفوت آدمیان و...» کدام کلمه است؟
«عصاره تا کی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته»

باسق - بلنز - بالیده
فایق - برتر - برنیزده - پیروز

الف (الف) درست اندو

املاي درست را در جمله‌های زیر انتخاب کنید:

الف) هنگام چریغ آفتاب، (اتراق - اطراق) می کردیم.

ب) خسته از (نشئه - نشعه) خوب و پاک آن اسرا به خواب رفتم.

ج) همه به هم (ذل - زل) زدیم و از ته دل خندیدیم.

در سب سیر کردن

صِلاح به کار درست
 سِلاح به وسیله جنگ

خار به تیغ
 خوار به ذلیل

صواب به کار درست
 آوا به یادداشت

با توجه به واژه‌های مشخص شده، کدام گزینه غلط املایی دارد؟

(الف) دشمن با استقرار سلاح زیادی قلّه را در دست داشت.

(ب) خر، علف و خواری را پوزه می‌زد و دوباره راه می‌رفت.

(ج) دشت به این بزرگی را مین‌گذاری کنم، زمین فوتبال دستی نیست که.

(د) پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت کهنه را برداشت.

تصریح

درس ۱۲ و آن

از چهار گزینه زیر، در دو گزینه نادرستی املایی وجود دارد؛ آن دو را مشخص کنید.

(ب) شبه و همسان، فاحش و واضح، تزئع و التماس

(الف) روضه مجسم، تحفه و ارمغان، سزا و لایق

(د) صواب و مصلحت، مطاع و فرمانروا، حمایل و محافظ

(ج) اساس تزویر، تحیر و سرگشتگی، عز و ذلّ

متاع

کلاه جنس

گزار
 گزار

فیزیک (قرار دادن - برآوردن - عبور)
 ابراهیم - بنیامین - به جا آوردن

مطاع: فرمانروا
 اطاعت شده

اساس به پایه
 اثاث به وسیله

به مغبی

غم و اند

غم پیره

در کدام یک از گزینه‌های زیر، غلط املائی وجود دارد؟ درست آن را بنویسید.
الف) دست تطاول به مال رعیت دراز کرده و از کربت جورش راه ~~قربت~~ گرفته

ب) ~~جته~~ آدمی در ~~حزین~~ ترین حالت با خاک هم سطح و یکسان شد

لور و جن

صور و نیم

نور و گاو نر

صُور و نخل ها

صورت و نقاشی (صیره)

نُورَت و تدی- تیزی

وزیر

از دو واژه ی هم آوای داخل کمانک

الف) چه نیکو گفت با جمشید (دستور)

ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش

واژه درست مطابق با متن را انتخاب کنید.
که با نادان نه شیون باد و نه (صور- سور)
نیامد بیش پرسیدن (صوابش- ثوابش)

در کدام گزینه (طاق) در معنای سقف قوسی شکل به کار رفته است؟
 الف) نهاده به طاق اندرون تخت زر نشانده به هر پایه ای در گهر
 ب) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است چون روی پری رویان با رنگ و نگار است

→ به هنر طاق ضربی دروازه‌های آن.

① قفسه / ساقیان
(سقف ضمیمه - ایوان)

→ چون ابروی معشوقان با طاق است.

② هر عزیز قوسی شکل

→ خوش آن طاق عزیز آن تابی بی‌هوا

③ بزم - بی‌نظر - تک

در ۱۳

درس ۵

اورند و تخت پادشاهی
سریر

آوند و مصلحت

اطاعت کرده واجب مجال (فروش مجسمه)

طاعت کننده - پائید

فروش اندام

فروش بو
فروش ایلیم

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
الف) شفیع مطاع نبی کریم / قسیم جسیم نسیم و سیم
ب) ای عزیز به خدا رسیدن فرض باشد به نزدیک طالبان.

ولایت لازم ضروری
دارای نشان پیامبری

از میان گروه واژه‌های زیر، معنای دو واژه نادرست است، درست آن‌ها را بنویسید.

(سنا و ستایش)، (آوند و سریر)، (طاعت و بندگی)، (شفیع و پائید)، (اعراض کردن و روی برگرداندن)، (تضرع و زاری)، (مستور و پوشیده)، (صواب و مصلحت)، (دارالملک و پایتخت)

در هر عبارت املاي **یک واژه نادرست** است، شکل صحیح آن را بنویسید.

الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را ~~فراقی~~ است که جمشید جم نداشت

فراغت: آوردن

~~شیر ارقاد~~

ب) بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ~~ارقاد~~

عشمن

مشرقی نويس ما

ارغندر (مترادف عشمن)

از میان مجموعه واژگان زیر املاي **دو واژه نادرست** است. شکل درست آن‌ها را مشخص کنید.

«مأوا و پناهگاه - کاذبه و جا کاغذی - طیلسان و ردا - تالؤ پر شکوه ماه - صفله و فرومایه - فراق و دوری - خلعت و قبا - مسلک و روش»

کاذبه

صفله: فرومایه - پست - بدسرمهت - بد ذات

در گروه کلمه های زیر دو مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید.

بی خردان سفله - طریق انبساط - غایت القصوی - زما و مرهم - طرف چمن - جیب مراقبت

انبساط
صغار

انبساط

کمال هبه بنده به حق

معنی مقابل چند واژه نادرست است؟

تموز: ماه چهارم از ماه رومیان - معجز: سرپوش - آوند: آویخته - مزید: زیاد - دُجی: تاریکی ها

سموم: باد سده و مهلک - حراره: عرق

د: پنج مورد

ج: چهار مورد

ب: سه مورد

الف: دو مورد

نام یکی از سوره ها

نام آن

نام ماه

نام ماه

نام ماه

مهاجرت: کشف و اشعار

معاملت: اعمال عبادی

وینتری نوعی کعبه زرد سمری

مار غاسیه: ماری خطرناک در دوزخ

علی خالص
شہد فائق
حل بدر

املائی صحیح واژہ ی داخل کمانک را انتخاب کنید .

- ۱- تو نمایندہ فضلی / تو سزاوار (ثنائی - سنائی)
- ۲- چون بارہا بیازمود و حاصلی ندید (فرو گذاشت - فروگذاشت)
- ۳- عصارہ ی تاکی بہ قدرت او شہد (فایغ - فایق) شدہ

۳. قسمت مشخص شدہ بیت «الف» کہ توصیف پیامبر است، یادآورِ معنای کدام واژہ بیت «ب» است؟

الف) بَلَّغَ الْعُلَى بِكَمَالِهِ ، كَشَفَ الدُّجَى بِجَمَالِهِ
ب) شَفِيعُ مُطَاعٍ نَبِيٌّ كَرِيمٌ

حَسَنَتْ جَمِيعُ خِصَالِهِ ، صَلَّوْا عَلَيْهِ وَآلِهِ
قَسِيمٌ جَسِيمٌ نَسِيمٌ وَسِيمٌ

۵. املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. ۵/۰ ✓

(الف) آدمی به هر جا می‌رود، گمان می‌کند به (غایت القصوای) مقصود خود رسیده‌است؛ در صورتی که دنیا پایان ندارد.
(ب) بعد از حکیم اسرار، همه چشمها به او بود که (حوزه) / حوضه) حکمت را او گرم و چراغ علم و فلسفه را او روشن نگاه دارد.

۶. در هر دو بیت کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟ ۵/۰

(الف) آیینِ طریق از نفسِ پیرِ مغان یافت
(ب) هر کسی از ظنّ خود شد یار من
(ج) نتوان وصفِ تو گفتن که تو در فهم نگنجی
(د) تا درد و ورم فرو نشیند

آن خزر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند
از درون من نجست اسرار من
نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
کافور بر آن ظاهر کردند

(۱) د - ب
(۲) ج - د

(۳) د - الف

(۴) الف - ج

از بین گروه واژه‌های زیر معادل کلمات «شتابنده» و «طرح» را بیابید.
«طبق - نَمَط - مُستعجل - طُفیلی - سامان - انگاره - تلقی»

اجازه
دستور
فرز - اهن
قاعده و قانون
امر و نهيان

اجازه
لیک کس را دید جان دستور نیست
آهن از گل کردن زنجیر، بلبل می‌شود

مستور

۳- در ابیات زیر واژه‌های هم آوا را بیابید.
الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
ب) هر چه شد منسوب مجنون بی خروش عشق نیست

منسوب
خوب شد / سب شد / روز سب شد

الف) در بیت «در غم ما روزها بی گاه شد» برای واژه مشخص شده یک معادل معنایی در بیت زیر بیابید.

روز گارش برد و روزش دیر شد

«مکر او معکوس و او سرزیر شد»

ب) معادل معنایی توضیح زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.

واژه «هَمَّت» در کدام گزینه، درست معنی شده است؟

(الف) همت از باد سحر می طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است (عادت)

(ب) همت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود (باری)

(ج) همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نو سفرم (دعای خیر)

هَمَّت
 اَمَد - باری (دعا خیر)
 اراده - غم - تلاش

اَمَد - باری

معادل معنایی «وجه معاش» در کدام گزینه وجود دارد؟

(الف) گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم

(ب) وظیفه روزی به خطای منگر ببرد.

مُنْدَر: زست
 مُنْدِم: اقرار لقمه

بیا ما

غلط‌های املائی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید.

الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند

ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعزاز کند اعراف

توبه

در گروه کلمات زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

صریر و تخت - مطاع و فرمانبردار - ضماد و مرحم - ارغند و قهرآلود - خوان و سفره - صلاانه صلاانه - ظن و گمان -

سنا و سپاس - عز و ذل - باسق و بالیده»

م

امیر و رئیس - خان
سفره - خوان
مردم - خان / خوان

در هریک از عبارات زیر املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) تا واره‌ی از دم (ستوران / سطوران)

ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش

وین مردم نحس دیو مانند

نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش)

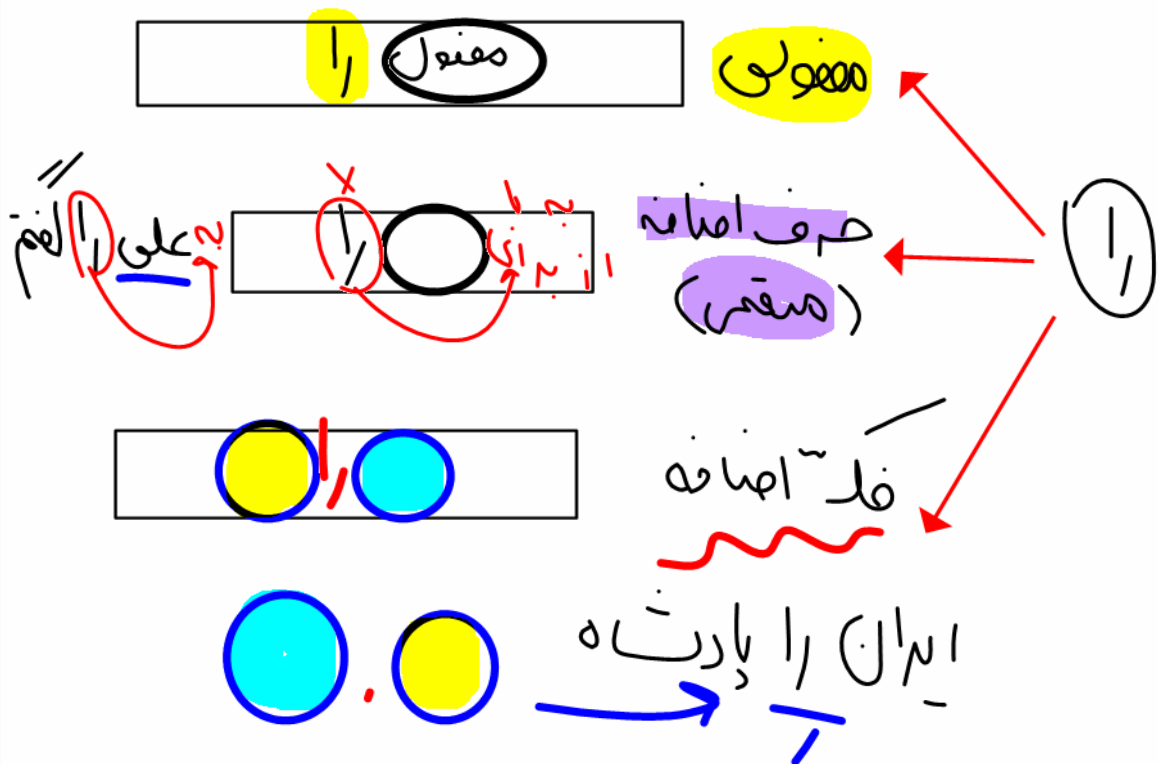
بخش دوم

سوالات دستور زبان

با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.

گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم»

الف) معنای فعل «شویم» چیست؟ غیر اسنادی
ب) نوع حرف «را» در مصراع اول چیست؟ فاعل اضافی

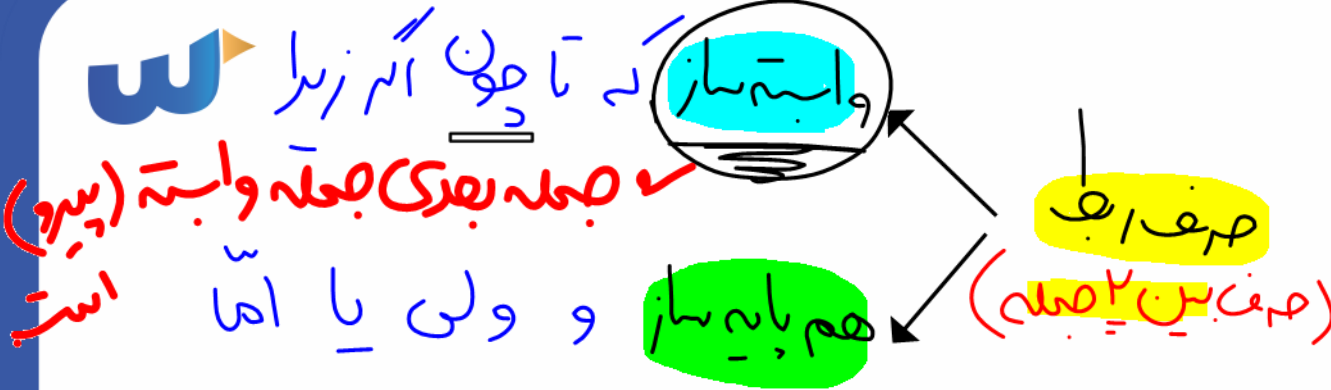
گفت که دیدم اسنادی

رفت غیر اسنادی

حرف ربط وابسته ساز

با توجه به آیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.

چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند
بنواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند

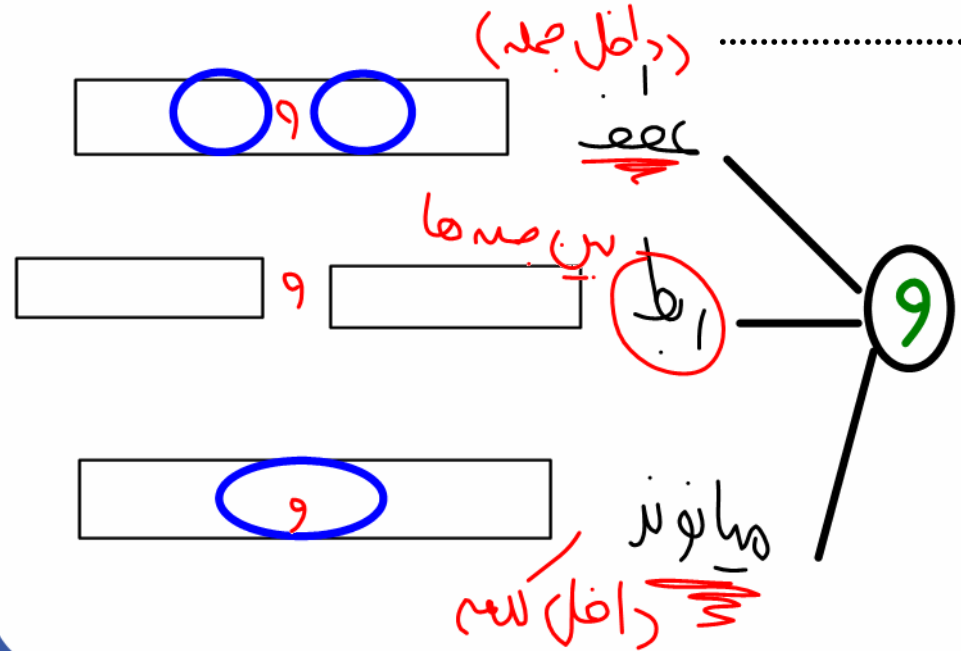
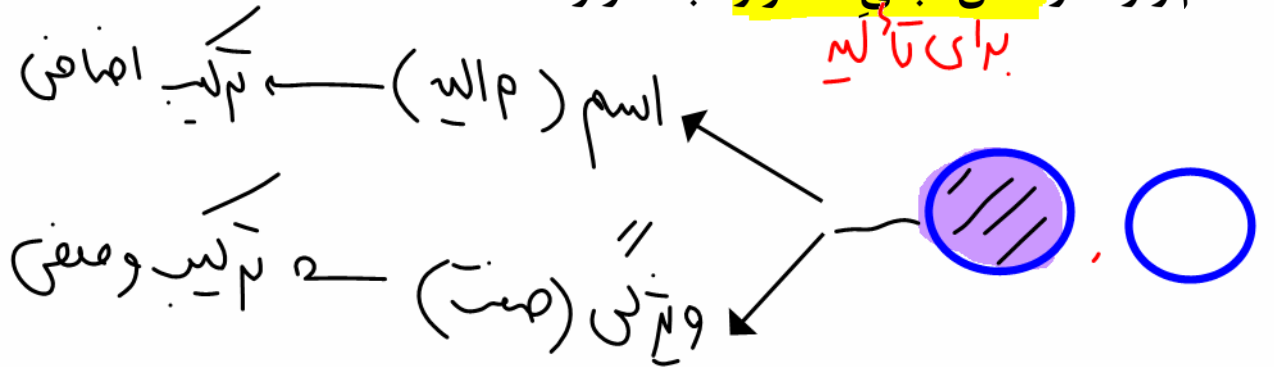
نقش تبعی نگار

الف) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید: چون

ب) ترکیب «جور گردون» وصفی است یا اضافی؟

ج) نوع «واو» بین واژه های «سرد و سیه و خموش و آوند» ربط است یا عطف؟

د) کدام واژه در نقش تبعی «تکرار» به کار رفته است؟

نوع افعال را از نظر اسنادی و غیر اسنادی مشخص کنید:

الف) گفت: «مسجد، خوابگاه مردم بدکار نیست»: اسنادی
منند ^{ایه} صفت

ب) گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟»: عفو، ندارد (غیر اسنادی)

اسنادی ← است منفی

وجود ندارد ✓
عفو، ندارد ✓

غیر اسنادی ←

بود باش
هست است

در جمله «بوی گام جان مست کرد» که دامیم از دست رفت نقش ضمائر متصل به ترتیب چیست؟

راهکار:

- ۱) باز کردن ضمیر
- ۲) مرتب کردن جمله
- ۳) تعیین نقش

دامن از دست رفت

بوی گل جان را مست کرد

مفعول

نقش ضمائر متصل

متمم

م

گفتنش بوی در حدیث
به او گفتیم

گفتم که بوی زلفت گمراه

بوی، زلف، او

اصرف اضافت

هت اشاره

نور

برای

لیک چشم و گوش را آن نور نیست

غیر انباری

نادر

برای چشم و گوش آن نور

ناری

وجود ندارد

جان آن وصفه (ن) افت

فد اضافه

ب) کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

د) کان را که خبر شد، خبری باز نیامد

از هم اضافت

ماليه سده انباری

با توجه به بیت، به سوالات پاسخ دهید.

سر من از ناله ی من دور نیست

الف) نقش کلمات مشخص شده را بنویسید.

ب) نوع «را» در مصراع دوم را مشخص کنید.

ج) آیا معنای «نیست» در دو مصراع یکسان است؟ با ذکر دلیل.

ص

نوع «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

هم ف اضافت

الف) لیك چشم و گوش را آن نور نیست

ج) گفت تا داروغه را گویم در مسجد بخواب

دارتاء ← میند

۱۱- با توجه به بیت «کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند» کدام واژه بیت زیر نقش دستوری یکسانی با واژه مشخص شده دارد؟

اسنادی

«ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد / کو دل آزادهای کز تیغ او مجروح نیست»

نکته: هرگاه فعلی معنای «به صواب آوردن» یا «غرض کردن» یا «لطف دادن» یا «بدهد انصاری است» داشته باشد.

کاووس کیانی که او را کی نام نهادند (لطف دادند) / میند فعل انصاری

۱۹- با توجه به بیت زیر، به پرسشها پاسخ دهید؟

«محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت / مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست»

الف) بیت چند مفعول دارد؟ (۴)

ج) نقش دستوری واژه «این» در مصرع دوم چیست؟

جمله وابسته

اسنادی

۱۴۲۱

اسنادی

درستی یا نادرستی عبارات زیر را با توجه به ابیات داده شده مشخص کنید.

«گفت آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه / گفت در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست»

☐ نادرست

☒ درست

☒ نادرست

☐ درست

الف) فعل «نیست» در هر دو مصراع اسنادی است.

ب) ضمیر مشخص شده در نقش مفعول است.

کلاه از سر، تو در افتاد
۱۴۲۱ فعل

جزء حذف شده و نوع حذف را در بیت زیر مشخص کنید.

مستند معنوی

الف) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار

۱۰۰ لغوی

ب) بدان که از نام های حسن یکی جمال است و یکی کمال است.

کاو کے کہ او

با توجه به عبارت زیر، نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید.

خانه ای که او از دست اجانب آباد شود

فعل
انشاری

مفعول

زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است

الف) خانه ای که او از دست اجانب آباد شود

ب) حیات از عشق می شناس.

ج) آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره آسمان رفته بودم.

اسم (ماده)
ویدی (صفت)

time = حیدر

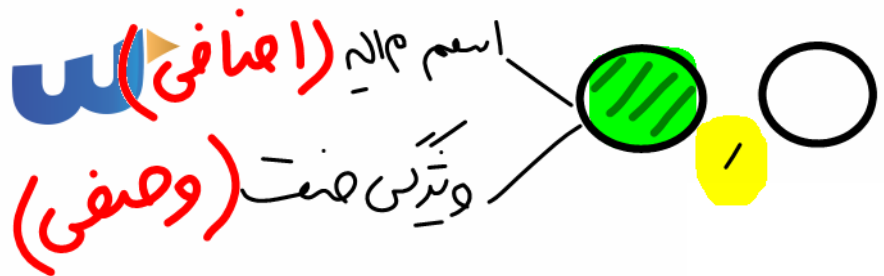
فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بنویسید.

«زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست»

در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست»

وجود ندارد
غیر انشاری

ناری
مشاری
انشاری

مشت، رزگار

در بیت زیر ترکیب های افزافی را مشخص کنید.

«تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند»

افزافی

وصفی

۴م

مفعول

نقش دستوری گروه های اسمی مشخص شده را در بیت ها و عبارت زیر بنویسید.

از درون من نجست اسرار من

الف) هر کسی از ظن خود شد یار من

سر دوسیه و خموش و آوند

ب) چون گشت زمین ز جور گردون

ج) عشق حقیقی، دل و جان را پاک می گرداند.

مند

افزافی

مند

یار

کسی

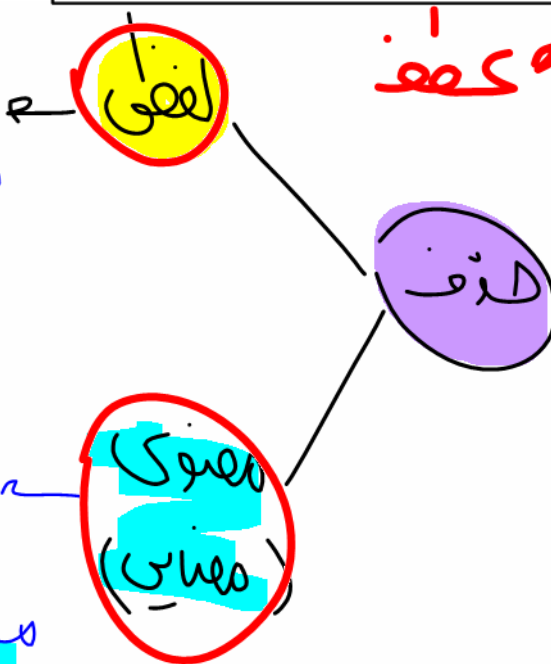
رابطه

نوع حرف «و» را در عبارت های زیر مشخص کنید. (عطف، ربط)

(الف) آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره آسمان رفته بودم.

(ب) رم شهری است قدیمی، دیوارهای قطور و باروهای دود خورده دارد.

عین لکه حذف شده عبارت
موجودیات

عین لکه حذف شده عبارت
مفعول به
مفعول به
حذف شدم

عطف

و

(داخل مجمل)

و

بین جملها

و

و

میانوند

و

الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» در کدام گزینه دیده نمی شود؟

الف) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند

ج) پشم گوسفندان را گل و گیاه، رنگین کرده است

د) عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند. خرفش می زند

بناد + منز + فعلی = است / بود / شد / گشت / آید دید ...

بہ حساب اپنی (مفہم کی)

لے ()

م د / س ا ف ت / م ت ا ن / ب و د

7 1 1 9 0 1 1 1

فعل + مفعول + مفعول + مفعول

جمله های با
فعل اساری

۱۳. در عبارت زیر دو جمله با الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » بنویسید. ۵/۰ مفعول فرض من

«ای عزیز، پروانه، قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد تا آنگاه که آتش عشق را (جان) گرداند که همه جهان آتش بیند؛ چون به آتش رسد، خود را بر میان زند. خود نداند فرقی کردن میان آتش و غیر آتش، چرا؟ زیرا که عشق، همه خود آتش است.»

منه

مفعول منه
کنی که در سافت گره اند

در کدام گزینه جمله ای با ساختار «نهاد-مفعول-مسند-فعل» دیده نمی شود؟

الف) گر آتش دل نهفته داری

ب) عبور هواپیما از روی دریای مدیترانه آدمی را غرق دریای تصورات تاریخی می کند

ج) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو

د) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم

مفعول

یا آیه
منه

سافت گره اند / نهفته / گره اند / نهفته

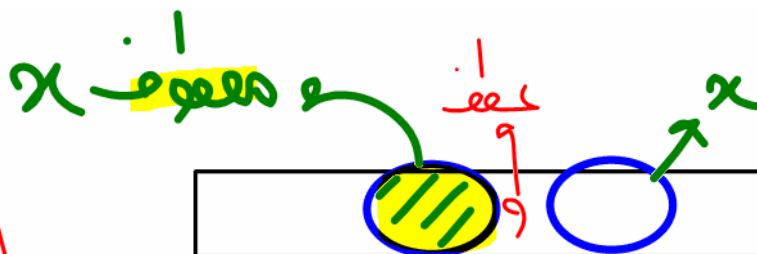
کنی که در سافت گره اند / نهفته / گره اند / نهفته

عفو
موقوف

در نوشته زیر یک نقش تبعی با ذکر نوع آن مشخص کنید.

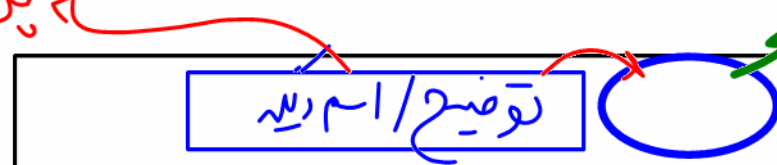
رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی، دیوارهای قطور و باروهای دودخورده آن به زبان حال بازگو می کند که روزگاری از

فراز همین برجها، فرمان به سواحل دریای سیاه داده می شد.

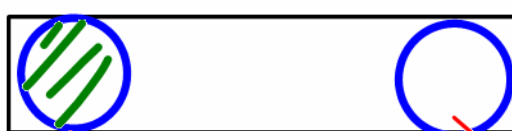

نقش های تبعی

۱ موقوف

۲ عفو

۳ عفو

خواهم علی به خانه ما آمد
عفو

یک کلمه با همان معنا با همان نقش در همان جمله
بمای تأکید کن
تکرا

با توجه به بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه پیاموز
 الف) نقش دستوری کلمات مشخص شده چیست؟
 سوخته:
 جان:
 ب) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید.
 وابسته ساز:

جان، آن سوخته شد (رفت)
 هاری هاد
 ماله
 غیر انباری

که تا چون الم زبدا

وابسته وابسته
گروه اسمی

گروه فعلی

گروه مفعولی

گروه متعدي

در این فصل، نوشته ناصر خسرو را خواندیم

فعل

مفعول

متعدي

وابسته‌های پسین

وابسته‌های پیشین

مضاف الیه

اسم

ویرایش //

صفت

هسته

صفت

شاخص

صفت اشاره: این، آن، همین، همان، چنین، چنان، این چنین، این چنان

صفت مبهم: هر، همه، هیچ، دیگر، فلان، چند، برخی، بعضی، بسیاری

خیلی، چندین

صفت پرسشی: چه، چند، کدام، چه قدر، چگونه، کدامین، چه جور

صفت تعجبی: چه، عجب، چه قدر

صفت شمارشی: عدد قبل از هسته

عدد اصلی (یک، دو، ...) یا عدد ترتیبی (اولین، دومین، ...)

صفت عالی: صفت + ترین

شاخص: عنوان و لقب افراد

شروط شاخص:

(۱) کسره نگیرد

(۲) بعد از آن اسم انسان باشد

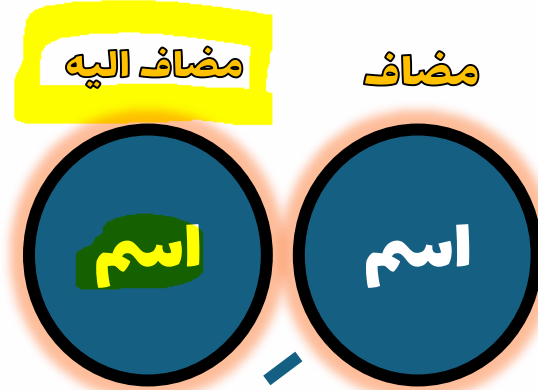
شاخص: دکتر، مهندس، استاد، سید، علامه،

شهید، حاج آقا، سرهنگ، امیر، دایی، خاله، عمه،

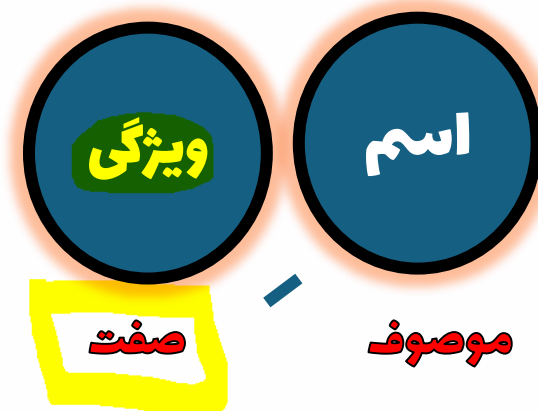
عمو، کدخدا، پروفیسور، آقا، خانم

ترکیب وصفی و اضافی

ترکیب اضافی

ترکیب وصفی

صفت‌های پسین

این	آن	همین	همان
دیگر	فلان	چند	چه
عجب	عدد	ترین	هر
همه	هیچ	برخی	بعضی
بسیاری	چندین	و ...	

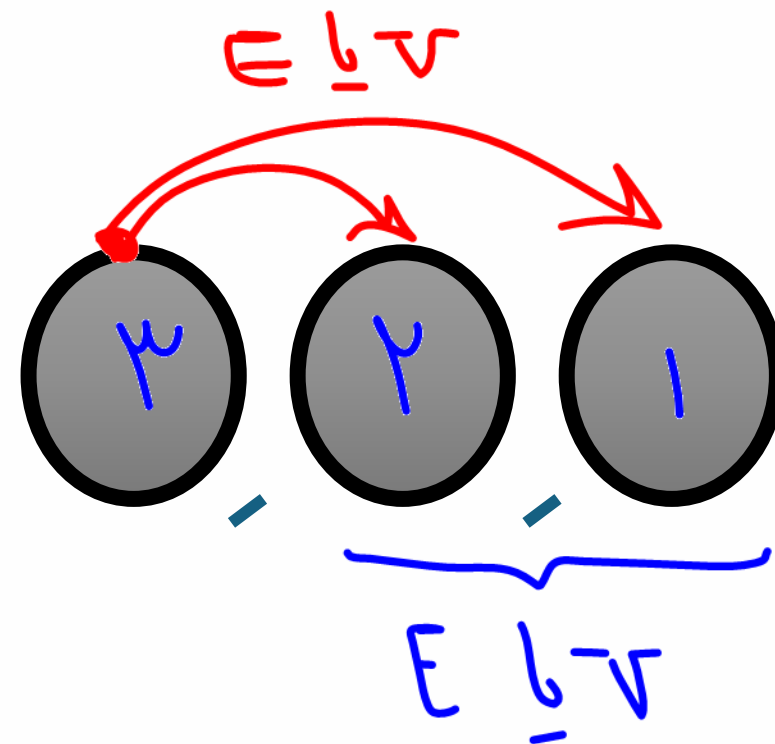
= وصفی

این کتاب ✓
 آن کتاب ✓
 دو کتاب ✓
 همه کتابها ✓

صفت
 این کتاب ✓
 همین ..

لباس گران زهرا

لباس گران (وصفی) τ
 لباس، زهرا (افضائی) ϵ

کتاب ادبیات من
 مائه (۹) مائه (۹) مائه (۹)

فزوننی نیروی رستم
 مائه (۹) مائه (۹) مائه (۹)

مضاف الیه مضاف الیه

زلف یار من
 ۹۹
 ۹۹ ۹۹ ۹۹ ۹۹

محوطه میدان شهر

۲ صفت صفت (رنگها)

کیف قهوه ایی سوخته

هت صفت (و) صفت صفت (و)

لباس سبز روشن

صفت مضاف الیه (۱)

حیات خانہ
 مِالِہ (۹)
 ہفتہ

ویلاپی
 صفت مِالِہ (۹)

رشتہ حقوق
 مِالِہ (۹)
 ہفتہ

فضایی
 صفت مِالِہ (۹)

صفت مضاف الیه (۲)

میز آن کلاس

هائے

صفت مضافه (۹)

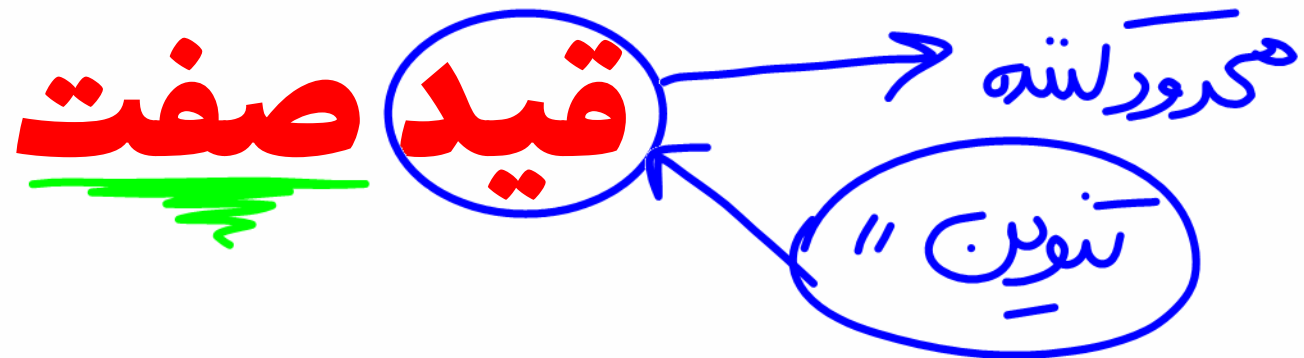
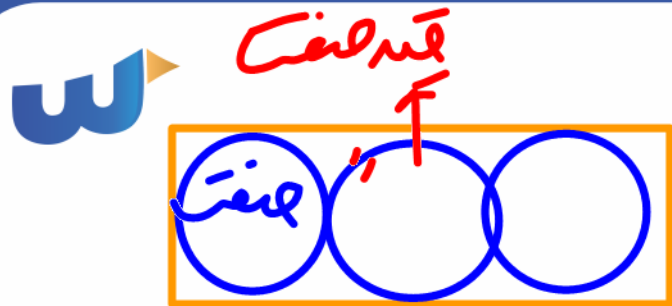
۱۲۰ (۹)

کتاب این نویسنده

هائے

صفت مضافه (۹)

۱۲۰ (۹)

هوای کاملاً ابری

صفت

صفت

صفت

(۹)

دوست بسیار مهربان

صفت

صفت

صفت

(۱)

ممیز های عوضی

ممیز

یک کربلا شکوه
یک چمن داغ
یک راس هندوانه
دو تا تکبیر
دو رنگ چلو
چند جور خورش

نهادند بر دشت هیزم دو کوه (دو کوه هیزم)
هیون آرد از دشت صد کاروان (صد کاروان هیون)

ممیز

ممیز

دو جفت جوراب

چند حلقه چاه

چند فرسخ راه

خواندن این مطلب جالب

هفته
صفت ماله (۹۹)
صفت ماله (۹۹)
صفت ماله (۹۹)

فریادرس روز مصیبت

هوای نسبتاً پاک

هتَه

صَدَّ

صَفَتَ (و)

صَفَتَ (و)

چند حلقہ چاہ

دامنه کوه های شمالی

هفته = ۲۱۴

۹

۹۹

رنگ سبز چمنی

هت هفت هفت

۹ ۹ ۹

نوع هر یک از وابسته های وابسته را در گروه های اسمی زیر، بنویسید.

الف) هوای نسبتاً پاک

↓
عِدَر صفت

ب) هفت فرسخ راه

↓
مَمیز

ج) سموم سرد این عسل
هتَه مَفَّ (۹) ۲۱۲ (۹)

صفت مَمیز
(۹)

د) بانگ اعتبارات ایران
هتَه ۲۱۲ (۹) مَمیز (۹) مَمیز (۹)

در کدام یک از گزینه‌های زیر «صفت مضاف‌الیه» دیده می‌شود؟

الف) جلد دوم کتاب بینوایان

هسته هسته هسته

۱۱۱ ۱۱۱ ۱۱۱

۱۱ ۱۱ ۱۱

(ب) غرفه بلند آسمان نش
هـ هـ هـ هـ
(9) (9) (9) (9)

ج) چشمه آبی سرد

از ۹۹ به ۹ از وسط آنها هتم

در بیت زیر «وابسته وابسته» را مشخص کنید و نمودار پیکانی آن را رسم نمایید.

باز جوید روزگار وصل خویش

«هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش»

هته ماله ماله ماله
۹۹ ۹۹ ۹۹

خدا را شنید

نوع وابسته وابسته را در بیت مقابل بنویسید. «ای مرغ سحر، عشق ز پروانه پیامور / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»

جان / هست
سوخته / نیست
صفت
م
(و)

نمودار وابسته را در مصراع زیر رسم کنید.

گفت: «مسجد: خوابگاه مردم بدکار نیست»

هسته
ماده
صفت

هسته
ماده
صفت

بخش هشتم

سوالات آرایه های ادبی

استعاره از لایه و ذهن

نام دو آرایه مشترک در جمله و شعر زیر را بنویسید؟ (به جز واج آرایه) و استعاره

الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.

ب) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند

استعاره از ظلم و ستم

هریک از آرایه های «جناس تام (حسنان)، تلمیح، پارادوکس و اسلوب معادله» در کدام بیت، دیده می شود؟

(۱) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را اسلوب معادله

(۲) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است تلمیح

پرده هایش پرده های ما درید جناس تام

(۳) نی، حریف هر که از یاری برید زخمه

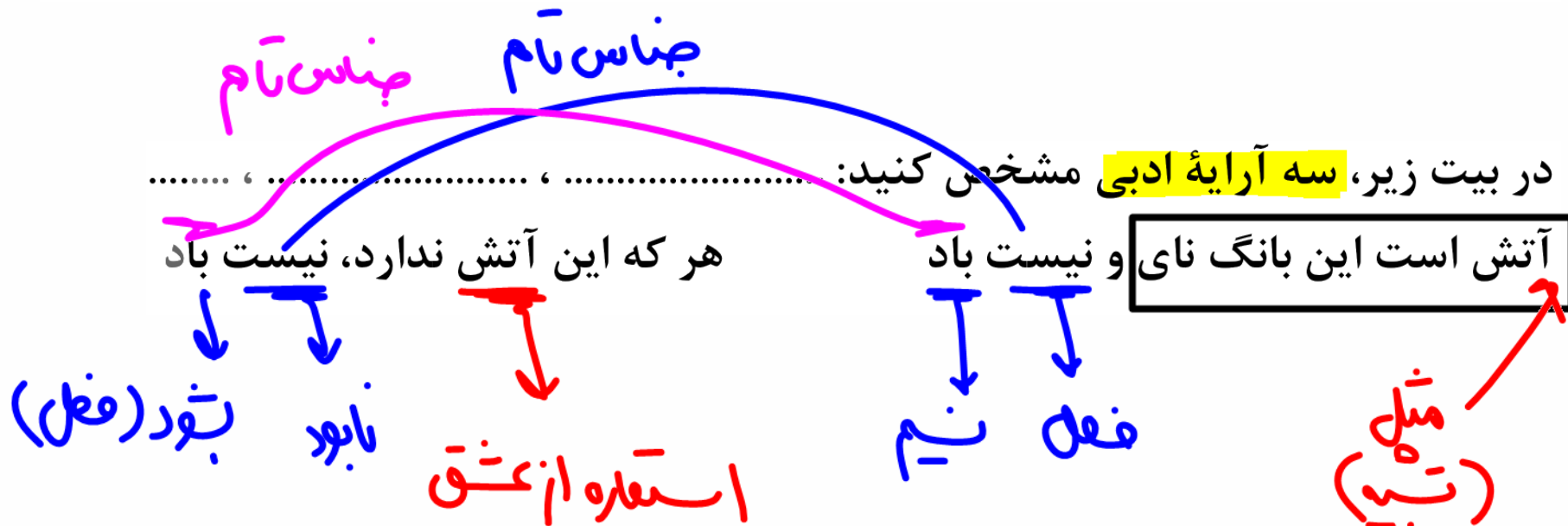
همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ تلمیح (مناقصه کا)

(۴) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ هم

نوع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟ **مناظره**

{ مناظره صنم و فرهاد
مناظره مست و هوسا

نخستین بار گفتش کز کجایی
بگفتا عشق شیرین، بر تو چون است؟
بگفتا هر شبش بینی چو مهتاب؟
بگفت از دار مُلکِ آشنایی
بگفت از جان شیرینم، فزون است
بگفت آری چو خواب آید، کجا خواب؟

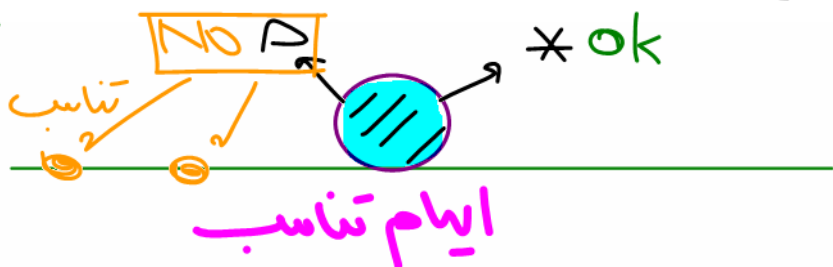
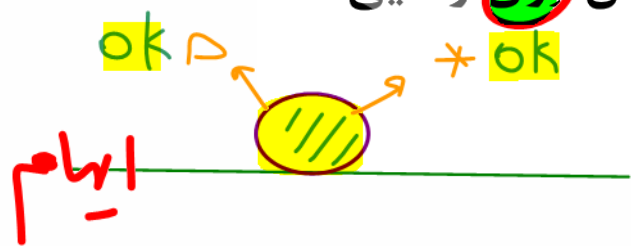

در بیت «لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید»

مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی»

کدام واژه ، آرایه «ایهام تناسب» را خلق کرده است؟

در بیت زیر از کدام واژه برای ایجاد آرایه ایهام استفاده شده است؟
از سیم به سر یکی کله خود استعاره از پرف
ز آهن به میان یکی کمر بند

استعاره از مسند و مخمرها

کدام گزینه آرایه اسلوب معادله دارد؟ یک دلیل ذکر کنید.

الف) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد

ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست = مر زبان را مشتری جز گوش نیست

مشتری، زبان

در کدام بیت آرایه اسلوب معادله وجود ندارد؟

الف) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشтіبان

ب) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟

چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان
همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟

آرایه شاخص کل بیت «شانه می آید به کار زلف در آشفستگی» آشنایان را در ایام پریشانی پیرس «ادب» است.

معارف

آرایه ادبی مشترک در دو گزینه زیر را بنویسید.
 الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده.
 ب) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند

2 استعاره

استعاره از خشم

استعاره از خشم

نکته: هرگاه درستی از درس ۵۱ آتش آمد

راستی آرایه ادبی قطعی است.

ایهام

خشم
که گدازه آتش درون کوه

آرایه های مربوط به هر گزینه را از ستون مقابل انتخاب و به گزینه مورد نظر وصل کنید. (یک مورد اضافه است.) در صورت مشترک بودن آرایه ها، آرایه غیر تکراری را انتخاب کنید)

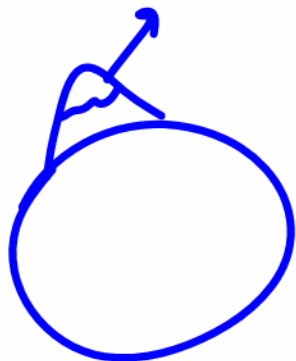
جناس ناهمسان	تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند	صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب
ایهام	تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری	ابر و باد و مه خورشید و فلک در کارند
اسلوب معادله	خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است	همت از باد سحر می طلبم گر ببرد
مجاز	دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را	عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را
تشبیه		

اصاف ←

کل آموزشی
ابرو باد...

دلیل غیر واقعی برای اتفاق هاتو

شاعر برای آفرینش آرایه ادبی «حسن تعلیل» در بیت زیر چه دلیلی را بیان کرده است؟
«تا درد و ورم فرونشیند
کافور بر آن ضماد کردند»

هر یک از ابیات یا عبارات زیر را به آرایه مرتبط آن وصل نمایید. (یک آرایه اضافه است.)

آرایه ادبی (ب)	(الف)
(۱) حسن تعلیل	(الف) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را / سیل یکسان می کند پست و بلند راه را
(۲) تشبیه	(ب) بنواخت ز خشم بر فلک مشت / آن مشت تویی تو ای دماوند
(۳) استعاره	(پ) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده
(۴) اسلوب معادله	(ت) از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند
(۵) تلمیح	

از حال به چاه افتادن

عبارت زیر یاد آور کدام مثل است؟

«از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.»

بدر

ET

بدر

در هر یک از نمونه های ردیف «الف» کدام یک از آرایه های ردیف «ب» وجود دارد؟ (ردیف «ب» یک آرایه اضافه است).

۵

(الف)	(ب)
الف (تا چشم بشر نبیدت روی بنهفته به ابر ، چهره دل بند	۱- جناس
ب (بگفتا: دل ز مهرش کی کنی پاک بگفت : آنگه که باشم خفته در خاک	۲- حسن تعلیل
ج (آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروزیقین کرد که او اهرمن است	۳- تشبیه
////////////////////////////////////	۴- تلمیح

اضافه

با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

کز نیستان تا مرا ببریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند

الف) « پروانه » نماد چیست؟ نماد عاشق واقعی و حقیقی / مرغ سحر: نماد عاشق غیر واقعی

ب) مفهوم استعاره « نیستان » را بنویسید.

← درسی و عالم معنا

فقره (کنایه)
کنایه از غوغای دریا

در بیت ها و عبارت های زیر نوع آرایه های ادبی را بنویسید. (با توضیح)
الف) با آنکه جیب و جام من از مال سی و تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت.

ب) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را
دزد دانا می کشد اوّل چراغ خانه را

ج) آن شب نیز من به نظاره آسمان رفته بودم، گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلّقی که بر آن مرغان

استعاره از آسمان

استعاره از بیاعان

آسمان پر تک تک از غیب سر می زدند.

د) فراش باد صبا را گفته تا فرشِ زمردین بگسترده.

س) آتش است این بانگ نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد نیست باد

خیال نام

ش) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

کنایه از آتش

کنایه (ایده و انداز شدن)

در بیت زیر تکرار واژه «**پرده**» چه آرایه ی را پدید آورده است ؟ توضیح دهید.

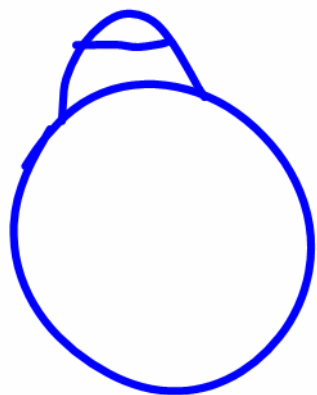
« نی حریف هر که از یاری برید / **پرده**هایش **پرده**های ما درید »

بناسیم (همسان)

عجائب

نفعه موعظه

کدام بیت دارای آرایه «**حسن تعلیل**» است ؟ دلیل خود را بنویسید .

الف : تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند

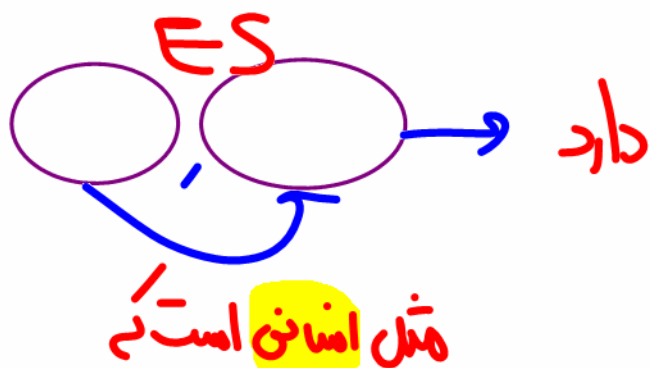
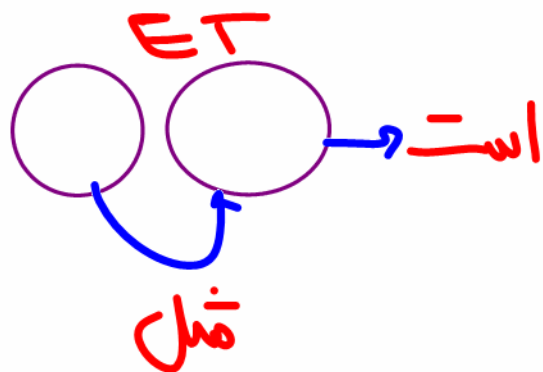
ب: محرم / این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست

قسمت مشخص شده چه آرایه ای دارد؟

ای مشت زمین بر آسمان شو — روی بنواز ضربتی چند

کنایه از خراموش شدن

برای بیت « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم — هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت » یک آرایه بنویسید.

اصناف استعاره

آرایه‌های ستون «ب» را به ابیات ستون «الف» وصل کنید. (هر بیت فقط یک آرایه. در گروه ب یک آرایه اضافی است)

ب	الف
الف - کنایه	الف - هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من (.....)
ب - استعاره	ب - با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است // مارا فراغتی است که جمشید جم نداشت (.....)
پ - تشبیه	پ - گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی / گفت: ای بیهوده گو، حرف کم
د - اسلوب معادله	و بسیار نیست (.....)
ث - مجاز	ت - از سیم به سر یکی <u>تله خود</u> / ز آهن به میان یکی <u>کمر بند</u> (.....)
ج - تلمیح	ث - درختان رابه خلعتِ نوروزی <u>قبای سبز ورق</u> / دربر گرفته و اطفال <u>شاخ</u> را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده (.....)
چ - جناس	ج - <u>کرانه‌های فرات</u> خط از کرانه رود تیر می خواندند (.....)

اصافی

کنایه از سوره کبر

مجاز (مجاز)

۲۰. در تشبیه دوم عبارت زیر، « مشبّه به » را مشخص کنید. ۰/۲۵

« ساحل شرقی مدیترانه از زیباترین نواحی عالم است و آدمی را غرق تصورات تاریخی می‌کند. جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر طلیسان

آبی مدیترانه دوخته شده‌است. »

①

②

دپا

ساحل شرقی مدیترانه
طلیسان

دو آرایهٔ مشترک در عبارت‌های زیر مشخص کنید.

الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.

ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.

نبات: دخترا

نبات: لیا

کدام یک از ابیات زیر بیتی از یک غزل اجتماعی است؟

الف) محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت مست

ب) فکری ای هموطنان در ره آزادی خویش ✓

گفت: ای دوست! این پیراهن است، افسار نیست

بنمایید که هر کس نکند، مثل من است.

در مورد مسائل سیاسی و اجتماعی

بخش چهارم

جمعندی تاریخ ادبیات

تاریخ ادبیات پایه دوازدهم				
نام اثر	مؤلف	نظم یا نثر	توضیحات	درس
ارمیا	رضا امیرخانی	نثر	ارمیا نخستین اثر بلند رضا امیرخانی است که در حوزه ادبیات پایداری (مقاومت) نوشته شده است	۶
از پاریز تا پاریس	محمد ابراهیم باستانی پاریزی	نثر	این اثر نمونه ای از آثار «حسب حال» است.	۸
بخارای من ایل من	محمد بهمن بیگی	نثر	این اثر نمونه ای از آثار «حسب حال» است.	۹
تذکره الاولیا	عطار نیشابوری	نثر	تنها اثر منشور عطار است که شرح حال هفتاد و دو تن از عارفان است.	۸
تمهیدات	عین القضات همدانی	نثر آمیخته به نظم	اثری مهم در عرفان و اصول طریقت است.	۷
تیرانا	محمد رضا رحمانی (مهرداد اوستا)	نثر	این اثر به یک معنی، حسب حال و شرح اندیشه ها، دغدغه ها دل مشغولی های نویسنده است.	۱۰
در حیات کوچک پاییز در زندان	مهدی اخوان ثالث	نظم	این کتاب ششمین مجموعه شعر چاپ شده در قالب شعر نو است و درس خوان هشتم از این مجموعه می باشد.	۱۱
دری به خانه خورشید	سلمان هراتی	نظم	مجموعه شعر	۱۲

۳	زندگینامه و خاطرات شهید هاشم ساجدی و در حوزه ادبیات پایداری است.	نثر	عیسی سلمانی لطف آبادی	روایت سنگر سازان ۲
۱	از آثار ادبیات تعلیمی با نثری مسجع است.	نثر آمیخته به نظم	سعدی	گلستان
۱۱	مجموعه ای از چهل داستان کوتاه است.	نثر	سید مهدی شجاعی	سانتاماریا
۱۲	کتابی است در قالب حکایات و قصص که در نیمه اول قرن هفتم هجری، به رشته تحریر درآمده است	نثر	ظهیری سمرقندی	سندبادنامه
۱۴	برجسته ترین اثر منظوم حماسی ملی ایران در قالب مثنوی است	نظم	فردوسی	شاهنامه
۱۸	به موضوعاتی همچون گذر زمان، عشق، زیبایی می پردازد.	نثر	ویلیام شکسپیر	غزلواره
۷	این اثر محتوای عرفانی دارد و جز ادبیات غنائی محسوب می شود.	نثر آمیخته به نظم	شهاب الدین سهروردی	فی حقیقه العشق
۶	از آثار منثور مولوی با درون مایه ای عرفانی و حکمت آموز است.	نثر	جلال الدین محمد مولوی	فیه ما فیه
۵	داستانی کوتاه که از نمونه های ادبیات پایداری است. با شیرین و فرهاد وحشی بافقی اشتباه نگیرید	نثر	احمد عربلو	قصه شیرین فرهاد

نظم *

۸	این اثر ترجمه عبدالحسین زرین کوب است.	نثر	آلفونس دوده	قصه های دوشنبه
۱۴	داستان کوتاه	نثر	محمدعلی جمال زاده	کباب غاز
۱	این اثر ترجمه «ابوالمعالی نصرالله منشی» از عربی به فارسی است نه تالیف وی و جز آثار ادبیات تعلیمی محسوب می گردد.	نثر آمیخته به نظم	—	کلیده و دمنه
۹	این اثر را می توان از نمونه ای از «حسب حال» دانست.	نثر	علی شریعتی	کویر
۱۱	قطعه ی ادبی از مشهورترین قطعات شیلر است.	نثر	یوهان کریستف فریدریش شیلر	مسافر

ادامه تاریخ ادبیات پایه دوازدهم				
نام اثر	مؤلف	نظم یا نثر	توضیحات	درس
مثل درخت در شب باران	محمدرضا شفیعی کدکنی (م. سرشک)	نظم	مجموعه شعر	۷
مثنوی معنوی	مولوی	نظم	از آثار عرفانی و تعلیمی ادبیات فارسی است	۶
منطق الطیر	عطار نیشابوری	نظم	این اثر از مثنوی‌های تمثیلی عرفان اسلامی به‌شمار می‌آید.	۱۱
هوا را از من بگیر، خنده ات را نه	پابلو نرودا	نظم	مجموعه ای از اشعار عاشقانه درس « خنده تو » از این مجموعه است	۱۲

نکات پراکنده فارسی دوازدهم

درس سوم	به غزل‌هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، غزل اجتماعی می‌گویند؛ در عصر مشروطه با توجه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی، این نوع غزل رواج یافت؛ در سروده‌های شاعرانی چون محمدتقی بهار، عارف قزوینی و فرخی یزدی می‌توان نمونه‌های آن را یافت
درس پنجم	محمدتقی بهار شعر دماوندیه را در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی سرود. در این سال به تحریک بیگانگان، هرج و مرج قلمی و اجتماعی و هتاک‌ها در مطبوعات و آزار وطن‌خواهان و سستی کار دولت مرکزی بروز کرده بود. بهار این قصیده را با تأثیر پذیری از این معانی گفته است

دماوندیه

بخش پنجم

جمع‌بندی معنی و مفهوم

معنی اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

.....

ب) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد:

ج) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد:

د) خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده:

هـ) بگرای چو ازدهای گرزه:

و) هر که بی روزی است روزش دیر شد: در بخت نر

ز) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد:

.....

ح) گفت: «کارِ شرع، کارِ درهم و دینار نیست»:

ط) از سیم به سر یکی کله خود:

گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» گفت: «والی از کجا در خانه‌ی خمار نیست؟»

مفهوم مصراع دوه چیست؟ **تزویر - (مروبی) رباطی**

۳۸- مقصود نویسنده از عبارت پایانی «آخرین چراغ امپراتوری رم را موسولینی روشن کرد و همه می دانیم که «دولت

مستعجل» بود.» چیست؟ **ناپایداری قدرت**

۳۵- فرخی یزدی در بیت «انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی / چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت» خود را با کدام ویژگی معرفی می کند؟

ا/ اده قوی

عدالت

بازگشت اصل

مفهوم «کل شی یرجع الی اصله» چیست و در کدام بیت دیده می شود؟

الف) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش

ب) می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست

مفهوم درست هر بیت و عبارت را مشخص کنید. (یک مورد در ستون دوم اضافه است.)

ستون اول	ستون دوم
الف) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود	۱) تسبیح و ذکر یاد خدا
ب) حتی درختش، کوهش، سنگریزه‌اش آیات وحی بر لب دارد و زبان گویای خدا می‌شود.	۲) اغتنام فرصت
ج) سودای عشق از زیر کی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.	۳) ناپایداری دنیا
د) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند	۴) تقابل عقل و عشق
	۵) کمال بخشی عشق

هر یک از مفاهیم زیر با کدام بیت متناسب است؟

الف) ناپایداری قدرت ب) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق

۱) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد

هر که بی روزی است، روزش دیر شد

۲) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند

کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند

در عبارت های زیر مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید.

الف) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. ← از غور بوی غور شرین

ب) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رحمت دیگری ننهد. ← اجازه هرور ندارد.

بیت زیر به کدام پدیده اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟

گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست / شوه خواری

مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟

چه خوش گفته اند که «امپرا توری» های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می میرند»
ممن و طمع
زاده ضاهب

بیت «سرّ من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست» زیر بیانگر چه موضوعی است؟

ظاهر = باطن (مفاهیم من - حال من)

عبارت های زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای مُنکر نَبُرْد.

و فحش برد اجتماعی و
ناب سامانی جامع

گفت : جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست.

تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند.

ز اشک ویران کنش ، آن خانه که بیت الحزن است.

خانه غم

بیت الاغزان - خانه غم ها

مفهوم کلی بیت های زیر را بنویسید.

الف) گفت: مستی، زان سبب اُفتان و خیزان می روی

ب) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب

ج) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد

د) همچونی زهری و تریاقی که دید؟
همچونی دمساز و مشتاقی که دید؟

مفهوم بیت زیر از کدام گزینه قابل استنباط است؟

« هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد / وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای »

الف: « واصفان حلیه ی جمالش به تحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک » *نا توانی در وصف و صنعت فزا*

ب: « عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حق عبادتک »

کوتاهی در عبادت

۳۵. کدام دو بیت مفهومی مشترک دارند؟ آن مفهوم را بنویسید. ۵/۰

الف) روزها گرفت گو رو باک نیست

ب) در غم ما روزها بی گاه شد

ج) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر

تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست

روزها با سوزها همراه شد

بگو بسوز که بر من به برگِ کاهی نیست

مفهوم کنار گذاشتن ضعف و به دست گرفتن قدرت از کدام بیت درک و دریافت می شود.

بنشین به یکی کبود آورند

الف- برکش ز سر این سپید معجر

بخروش چو شرزه شیر ارغند

ب- بگرای چو ازدهای گرز

عبارت «شاهین تیزبال افق ها بودم زنبور طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم» به کدام ضرب المثل اشاره می کند؟
 از عرس به خرس امان

با توجه به عبارت زیر، نویسنده شرط دستیابی به عالم عشق را چه می داند؟

«محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاستر از محبت است و محبت خاستر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.»

اسان

تا تونانی به کف آری و به غفلت نخوری:

با توجه به بیت «ابر و باد و خورشید و فلک در کارند

الف) مرجع ضمیر «تو» کیست؟

ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.

نقابی بخش عشق

بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی

تا کیمیای عشق بیابی در زر شوی

ع

مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید.

- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد

- دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

اما کرم